

Geografia pre 1. ročník gymnázia – pracovný zošit s miniatlasom
MAPA Slovakia Plus, s. r. o., 2018

Strana 2 (úvod)

Úloha 1: označiť obdobie okolo údajov 2. stor. p. n. l.

Úloha 2: do schémy dopísať na príslušné miesta názvy jednotlivých geosfér. Predmet geografie: študuje zákonitosti stavby, vývoja a fungovania krajinskej sféry, vzájomné vzťahy medzi geosférami.

Úloha 3: A, nie, B, nie, C, nie, D, áno, E, áno, F, áno

Strana 3

Úloha 4: do množiny označenej ako geografia v minulosti vpísať: objavovanie nových oblastí, hlavne popis javov a oblastí. Do množiny označenej ako súčasná geografia vpísať: vysvetľovanie javov, má využitie v praxi, zúžil sa objekt štúdia na krajinnú sféru. Do prieniku možno napísať: mapovanie oblastí, Zem v centre záujmu

Úloha 5: A, áno, B, áno, C, áno, D, nie, E, áno, F, áno

Úloha 6: spojiť Eratosthénos – vyčlenil geografiu..., Strabón – písal rozsiahle antické cestopisy, Newton – dokázal, že Zem je sploštená, Humboldt – pričínal sa o rozvoj fyzickej geografie

Úloha 7: písmeno G vpísať do prieniku všetkých množín uprostred schémy

Strana 4 (kapitola 1.1)

Úloha 1: pojmy vpísať v poradí – šírku, 0, 90, dĺžku, 0, 180, západná, východná, severná, južná

Úloha 2: A, Rio de Janeiro 23° j. g. š., 43° z. g. d., Moskva 55° s. g. š., 37° v. g. d., New York 41° s. g. š., 74° z. g. d., Sydney 34° j. g. š., 151° v. g. d.

B, poradie miest v tabuľke zhora: Rio de Janeiro, New York, Rio de Janeiro, Moskva, Moskva, Sydney

Úloha 3: A, áno, B, nie, C, nie

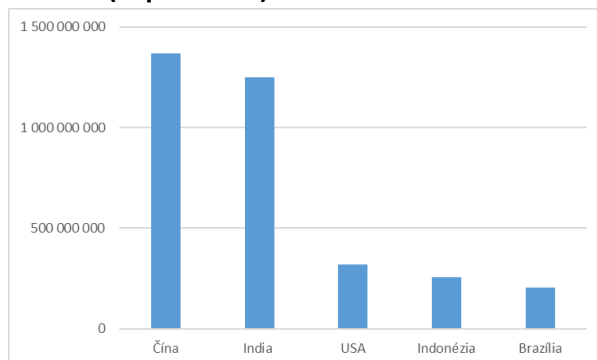
Úloha 4: A, poludníky i rovnobežky sú v odstupoch 30 stupňov B, Brazília, Rusko, 30° j. g. š., 150° z. g. d.

Strana 5

Úloha 5: napríklad www.statistics.sk, www.shmu.sk, www.cia.gov

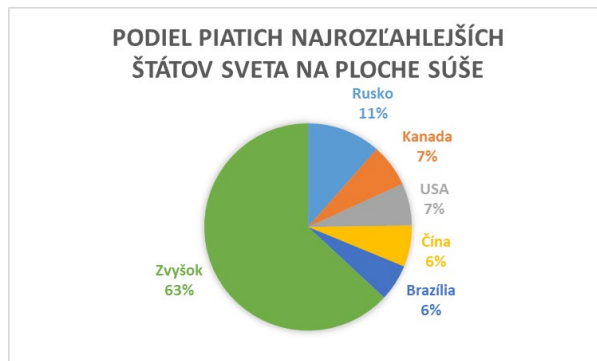
Úloha 6: pôrodnosť SR (2017) 10,66 ‰, úmrtnosť SR (2017) 9,91 ‰, ostatné závisí od lokalizácie školy

Úloha 1 (kapitola 1.2):

Strana 6

Úloha 2:

Úloha 3:

Úloha 4: B

Strana 7 (PISA)Úloha I.: $6 \cdot 4 + 3 = 27$ družíc

Úloha II.: E

Úloha III.: A

Úloha IV.: A, nie, B, áno, C, nie, D, nie, E, áno

Strana 8 (kapitola 2.1)

Úloha 1: Veľký tresk – 13mld. rokov, končí posledná doba ľadová – 10 tis. rokov, vznik Mesiaca – 4,5 mld. rokov, vznik Zeme – 4,55 mld. rokov, vymretie neandertálcov – 40 tis. rokov, vznik Mliečnej cesty – 10 mld. rokov

Úloha 2: A5, B3, C1, D6, E8, F7, G4, H2

Strana 9

Úloha 3: A3, B6, C4, D2, E1, F5, G8, H7

Úloha 4: $54100000 : (400000 : 3) = 405,75$ dňa

Úloha 5: A, spln, B, posledná štvrt', C, nov, D, prvá štvrt'

Strana 10 (PISA)Úloha I.: $3,8 \text{ cm} \cdot 2018 = 7668,4 \text{ cm} = 76,7 \text{ m} = 0,0767 \text{ km}$ Úloha II.: $54 : 6 = 9$

Úloha III.: A, nie, B, áno, C, áno, D, áno, E, áno, F, áno, G, áno, H, áno, I, áno

Strana 11 (kapitola 2.2)

Úloha 1: starovek – pomerne presné vedomosti o veľkosti a tvare planéty, výpočet polomeru Zeme, stredovek – dogmatické názory o plochom tvare Zeme, novovek – dokázanie guľovitého tvaru Zeme jej oboplávaním – F. Magalhaes

Úloha 2: A, referenčná guľa a = **6371 km**, rotačný elipsoid a = **6378 km**, b = **6357 km**, B, dĺžka rovníka = **40009,88 km**, dĺžka nultého poludníka = **20004,94 km**, C, geoid

Strana 12

Úloha 3: D

Úloha 4: podčiarknuť podnebné pásma, zonálne pôdy, vegetačné pásma, rozmiestnenie obyvateľstva

Úloha 5: 1B, 2G, 3E, 4H, 5D, 6C, 7A, 8F

Strana 13 PISAÚloha I.: $50 \cdot 830 \text{ km} = 41500 \text{ km}$ Úloha II.: $41500 \text{ km} : 6,28 = 6608 \text{ km}$, $6608 \text{ km} - 6371 \text{ km} = 237 \text{ km}$

Úloha III.: Egypt, Afrika

Úloha IV.: Nemôžeme. Dá sa to iba v oblasti medzi obratníkmi.

Úloha V.: B

Strana 14 (kapitola 2.3)

Úloha 1: dopísať slovné spojenia v tomto poradí: orbita, ekliptika, 66,5°, 23,5°, polárnu noc, ročné obdobie, tropický rok, 23 hod 56 min. 4s., hviezdny, 24 hodín, slnečný

Úloha 2: A, nie, B, áno, C, nie, D, áno, E, áno, F, áno, G, áno, H, nie

Strana 15

Úloha 3: najvyššia poloha Slnka: leto, prostredná poloha Slnka: jar, jeseň, najnižšia poloha Slnka: zima, najkratší tieň: leto, prostredný tieň: jar, jeseň, najdlhší tieň: zima

Úloha 4: A aj B, popis polohy Zeme hore: 20.3. 2019 (aj 2020), jarná rovnodennosť, popis polohy Zeme vľavo: 21.6.2019 (aj 2020), letný slnovrat, popis polohy Zeme vpravo: 21.12.2018 (2019 aj 2020) zimný slnovrat, popis poloha Zeme dolu: 23.9.2018 (2019 aj 2020) jesenná rovnodennosť, C, k údaju 147 mil. km – perihélium), k údaju 152 mil. km – odslnie (afélium)

Strana 16

Úloha 5: k schéme vľavo – pri severnom póle je polárny deň (leto), pri južnom polárna noc (zima), k schéme vpravo – pri severnom póle je polárna noc (zima), pri južnom polárny deň (leto)

Úloha 6: D

Úloha 7: D

Úloha 8: Kuba D, India C, Japonsko B

Strana 17

Úloha 9: A, letný slnovrat, B, 1D, 2C, 3B, 4A, 5F, 6E

Úloha 10: v deň zimného slnovratu: $90^\circ - 48^\circ 20' - 23,5^\circ = 18^\circ 10'$, v deň rovnodennosti: $90^\circ - 48^\circ 20' = 41^\circ 40'$, v deň letného slnovratu: $90^\circ - 48^\circ 20' - 23,5^\circ = 65^\circ 10'$

Úloha 11: A

Úloha 12: D

Úloha 13: 1, nie, 2, áno, 3, nie, 4, áno, 5, nie

Strana 18 (kapitola 2.4)

Úloha 1: 4 minúty, 15 stupňov,

A, $11^\circ 42' = 11,7^\circ$, $11,7^\circ \cdot 4 = 46,8 \text{ min} = 46 \text{ min. } 48 \text{ s.}$ B, podľa polohy mesta určiť rozdiel medzi g. dĺžkou mesta kde sídli škola a 15° v. g. d.

Úloha 2: 1D, 2B, 3A, 4C, 5E

Strana 19

Úloha 3: Ottawa, čas 10.15, Riga, čas 18.15, rozdiel 11 hodín

Úloha 4: poradie odpovedí zhora: nie, áno, áno, nie, áno, áno, nie, nie

Strana 20 (PISA)

Úloha I.: 11 min. 14 s.

Úloha II.: $(24.60.60):26 = 3323 \text{ rokov}$

Úloha III.: 1600, 2000

Úloha IV.: 2020, 2024,

Úloha V.: koniec mayského kalendára

Strana 21 (kapitola 3.1)

Úloha 1: vľavo hore: valcové (cylindrické), vpravo hore: azimutálne, dolu: kužeľové (kónické)

Strana 22

Úloha 2: A, 915 km, B, cca 1400 km, cca 13,5 hodiny

Úloha 3: A, k dielikom pripísať 100 m, 200 m, 300 m, 400 m, 500 m, B, k dielikom pripísať 2 km, 4 km, 6 km, 8 km, 10 km

Úloha 4: 1205 km, 6,8 cm

Úloha 5: $0,2 \text{ km}^2$

Úloha 6: 12,25 cm

Úloha 7: B

Úloha 8: A, kartografia, B, mierka, C, generalizácia

Strana 23 (kapitola 3.2)

Úloha 1: bodové znaky: činná sopka, vinica, nemocnica, plošné znaky: nížina, líniové znaky: vrstevnica, štátna hranica

Úloha 2: A

Úloha 3: kartogram

Úloha 4: A, Čína, India, Bangladéš, Egypt..., B, Kanady, USA, Nórsko, Švédsko....

Strana 24

Úloha 5: Najvyšší rast počtu obyvateľov v Európe majú **Island, Írsko, Luxembursko, Nórsko, Čierna Hora** v ktorých je rast nad **1 %** ročne. Slovensko má rast počtu obyvateľov v rozpätí **0 - 0,49 %**. Opačným protipólom sú krajiny, kde je rast záporný, čiže hovoríme o úbytku obyvateľstva. Ide najmä o krajiny **Ukrajina, Bulharsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko**. Ležia vo **východnej** časti Európy. Najvyšší podiel obyvateľov nad 65 rokov majú **Švédsko, Fínsko, Nemecko, Taliansko, Grécko**. Ich podiel je vyšší ako **20 %**. Najmenší podiel ľudí nad 65 rokov majú **Albánsko, Macedónsko, Moldavsko, Írsko**.

Súvislosti: vyspelé krajiny = staršie obyvateľstvo, Východná Európa = úbytok obyvateľstva

Úloha 6: kartodiagram, A, Čadca, B, Stropkov, Medzilaborce, Sobrance, Veľký Krtíš, Krupina, C, Žilinský, Prešovský, D, Sobrance, E, 10

Strana 25 (PISA)

Úloha I.: pravek

Úloha II.: kameň, hlina, mamutie kly

Úloha III.: Stredozemné, Čierne, Egejské, Jadranské

Úloha IV.: Španielsko, Ukrajina

Úloha V.: B

Strana 26 (otestujte sa)

Úloha 1: A, Mars, B, 3, C, koniec poslednej ľadovej doby, D, ráno

Úloha 2: 1, geoid, 2, valcové, 3, kónické, 4, orbita, 5, azimutálne, 6, GPS, tajnička: glóbus

Úloha 3: A, 19,5 ° s. g. š. 155 ° z. g. d. B, o 11 hod. viac = **9.30** ráno

Strana 27

Úloha 4: A, 1:35000, B, 3325 m, C, 317 ° D, 23 vrstevníc po 20 m.....460 m, E, 4,8 km, 58 minút,

Úloha 5: zhora nadol: kruhový výhľad, zrúcanina (archeologické nálezisko), hranica CHKO

Strana 28

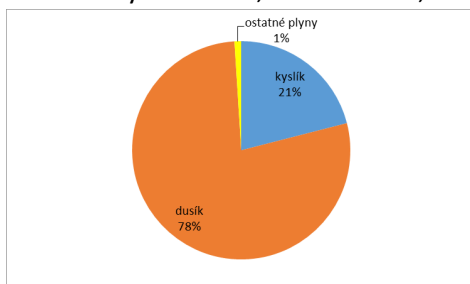
Úloha 1: A, áno, B, nie, C, áno, D, áno, E, nie

Úloha 2: A

Strana 29

Úloha 4: v poradí od zemského povrchu: E, troposféra, B, stratosféra, A, mezosféra, D, termosféra, C, exosféra, slovo ozón vpísať do stratosféry

Úloha 5: kyslík – 21%, dusík – 78 %, ostatné plyny – 1 %

Strana 30

Úloha 6: A, 1,6 °C B, možnosť D

Strana 31 (PISA)

Úloha I.: C

Úloha II.: B

Úloha III.: C

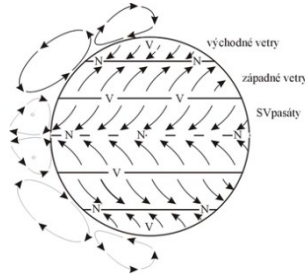
Úloha IV.: D

Strana 32 (kapitola 4.2)

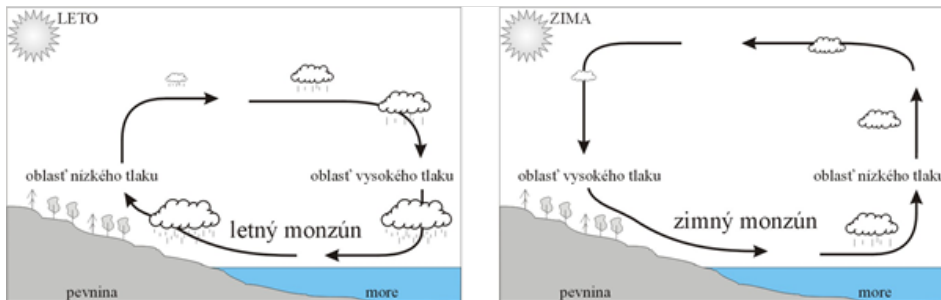
Úloha 2: C

Strana 33

Úloha 3: doplniť schému podľa vzoru, B, vyšrafovať oblasť od Indie, po Japonsko, C, na rovník vpísať NT, na obratníky VT, na polárny kruh NT, na póle je VT

Úloha 4: doplniť schémy podľa vzoru

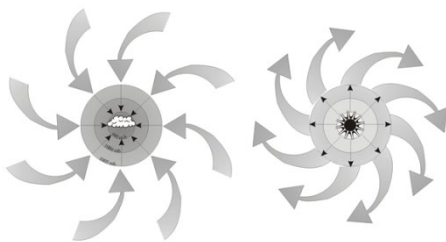
Úloha 5: A

Strana 34

Úloha 6: morský vánok – vane cez deň od vodnej plochy..., fohn – vzniká na záveternej strane ..., dolinný vietor – vane počas dňa smerom nahor údolím...

Úloha 7: severnú pologuľu doplniť podľa schémy, pre južnú pologuľu upraviť rotáciu v smere hodinových ručičiek

cyklóna na severnej pologuli, anticyklóna na severnej pologuli

Strana 35

Úloha 8: podčiarknuť – oceán zohriaty aspoň na 26 °C, cyklón, vznik búrkového oblaku, rotácia vplyvom Coriolisovej sily, tajfún, Saffir – Simpsonova stupnica, koniec leta, privalové zrážky, vopred stanovené mená hurikánov, Ázia, Amerika, Austrália

Úloha 9: pre slovo hurikán označiť tvrdenia v riadkoch 2,3,4,6,9,11,12, pre slovo tornádo tvrdenia v riadkoch 1,2,5,10, 11 a pre slovo víchrica označiť riadky 1,2,7,8,11

Úloha 10: 1, twister, 2, vír, 3, chobot, 4, Amerika, 5, oblak, 6, búrka, tajnička: tromba

Strana 36 (PISA)

Úloha I.: vpravo doplniť – slnečné žiarenie, vľavo doplniť zdola – tepelné žiarenie odrazené od zemského povrchu, uprostred – skleníkové plyny odrážajú tepelné žiarenie späť, hore – časť žiarenia uniká

Úloha II.: doplniť bez ohľadu na poradie: oxid uhličitý, oxid dusný, metán, vodná para, freóny, ozón

Strana 37 (kapitola 4.3)

Úloha 1: A-2-IV, B-7-VI, C-5-II, D-1(alebo 10)-X, E-6-VII, F-10 (alebo1)-VIII, G-9-IX, H-8-III, I-3-V, J-4-I

Strana 38

Úloha 2: závisí od konkrétneho počasia

Úloha 3: vľavo hore – cirus, vpravo hore – kumulus, vľavo dole – kumulonimbus, vpravo dole – nimbostratus

Úloha 4: A, relatívne teplo, sneh alebo dážď, B, chladno, mrazivo, bez zrážok, C, dusno, daždivo, vetreno, D, horúco, jasno

Úloha 5: hore – teplý front, uprostred – studený front, dole – oklúzny front

Strana 39

Úloha 6: Cyklóna sa podľa synoptickej mapy nachádza: D, Čierne krivky nachádzajúce sa na mape označujú: C, Ustálené, bezoblačné počasie sa podľa synoptickej mapy vyskytuje: D

Úloha 7: doplniť slovné spojenia v poradí: tlaková níz, západu, tlaková výš

Úloha 8: zakrúžkovať poľnohospodárstvo, doprava, cestovný ruch

Úloha 9: dôvody nízkeho znečistenia atmosféry: menej spaľovania, využívanie alternatívnych zdrojov energie, ochrana ŽP,

krajiny s najvyššou koncentráciou častíc PM 2,5: India, Čína, Saudská Arábia, Bangladéš, Pakistan, Egypt a iné

Strana 40 (PISA)

Úloha I.: A

Úloha II.: D

Úloha III.: B

Úloha IV.: zhora nadol zakrúžkovať: nie, nie, áno, nie, áno, áno

Strana 41 (kapitola 4.4)

Úloha 1: zhora nadol doplniť: arktické, subarktické, mierne, subtropické, tropické, subekvatoriálne, ekvatoriálne, tropické, subtropické, mierne, subantarktické, antarktické

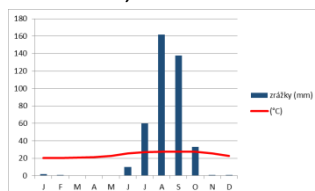
Strana 42

Úloha 2: A, morské prúdy, B, rozloženie pevnín a oceánov, C, nadmorská výška, D, činnosť človeka, E, charakter zemského povrchu, F, všeobecná cirkulácia v troposfére, G, geografická šírka

Úloha 3: zhora nadol doplniť: subekvatoriálne, subtropické, ekvatoriálne, tropické, subarktické, mierne

Úloha 4: A, áno, B, nie, C, nie, D, áno

Úloha 5: A,

B, tropickom

C, možnosť B

Strana 43

Úloha 6: A, júl, B, február

Úloha 7: A, nie, B, áno, C, nie, D, áno

Úloha 8: spoločné znaky: najsuchší mesiac je február, poloha v subtropickom pásme, najsuchšie obdobie je na prelome rokov, najviac zrážok v 5. – 8. Kalendárnom mesiaci, podobný úhrn zrážok na jar a na jeseň

Odlíšne znaky: ležia na inej pologuli, Atény majú vyrovnanejší režim zrážok, V Kapskom Meste je najviac zrážok v zime, V Aténach je najviac zrážok v lete, v Aténach je väčší výkyv teplôt medzi ročnými obdobiami

Úloha 9: A, Sofia, B, Bilbao, C, Helsinki, D, Frankfurt nad Mohanom, E, Ulanbátar

Strana 44 (PISA)

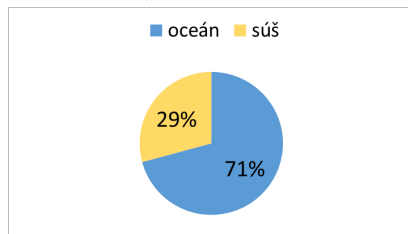
A, nie, B, nie, C, áno, D, áno, E, áno

Strana 45 (kapitola 5.1)

Úloha 1: zhora nadol – prenos vodných pár, kondenzácia a zrážky, vľavo – výpar, vpravo – povrchový odtok, dolu – podpovrchový odtok

Strana 46

Úloha 2: 70,8 %

Úloha 3: A

Úloha 4: 4% - Severný ľadový oceán, 21,1 % – Indický oceán, 25,4 % - Atlantický oceán, 49,5 % - Tichý oceán

Úloha 5: Južná pologuľa B, Severná pologuľa A

Úloha 6: A, zakresliť polohu Atakamy a Namib, B, prúdy zakresliť podľa mapy v miniatlase

Strana 47

Úloha 8: D

Úloha 9: podčiarknuť geografická šírka, ústie rieky

Úloha 10: Kuba 27 – 30, Škótsko 7 – 9, Sicília 17, Island 5 – 7, Antarktický polostrov – 1

Strana 48

Úloha 11: 1, príboj, 2, more, 3, prúdy, 4, kondenzácia, 5, rieka, 6, Mŕtve more, 7, salinita, 8, záliv, 9, vlny, 10, oceán, 11, odliv, 12, ľadovec, tajnička: podzemná voda

Úloha 12: poradie čísiel zľava: 4, 6, 5, 3, 1, 2

Strana 49 (PISA)

Úloha I.: C

Úloha II.: B

Úloha III.: A

Úloha IV.: C

Úloha V.: C

Strana 50 (kapitola 5.2)

Úloha 1: A4, B3, C5, D1, E2, dať do súvisu polohu riek v jednotlivých podnebných pásmach s chodom ročných období a prietokom rieky

Úloha 2: zakrúžkovať ťažba štrkopiesku, výstavba hrádze – tak vznikajú umelé vodné nádrže

Úloha 3: A, zrážky vo forme snehu sa akumulujú a roztopia sa až na jar, B, Kongo

Strana 51

Úloha 4: 1B, 2A, 3D, 4C

Úloha 5: A3, B4, C7, D1, E2, F6, G5

Úloha 6: Gardské jazero – činnosť ľadovca, Crater Lake – sopečná činnosť, Bajkal – tektonická trhlina, Morské oko – zosuv

Strana 52

Úloha 7: pozitíva – zdroj vody, výroba elektrickej energie, protipovodňová ochrana, možnosť rekreácie, Ramsarský dohovor, negatíva – migračná bariéra pre živočíchy, vysťahovanie obyvateľstva, úbytok poľnohospodárskej pôdy

Úloha 8: A4, B5, C1, D3, E2

Úloha 9: podčiarknuť rašelina, zadržiavanie vody v krajine, záplavy, záružlie, vodné vtáctvo, čistenie vody, plazy, zásobáreň vody, ekoturistika, Ramsarský dohovor

Úloha 10: marínne procesy – pláž, svahové procesy podmienené vodou – výmole, fluviálne procesy – riečna terasa, riečna dolina, delta, meander, niva, tiesňava, krasové procesy – závrť, stalaktit, škrapy

Úloha 11: A, útes, B, meandre, C, delta, D, erózia činnosťou mora

Strana 53 (PISA)

Úloha I.: D

Úloha II.: C

Úloha III.: nie

Úloha IV.: B

Úloha V.: A, áno, B, áno, C, nie

Strana 54 (kapitola 5.3)

Úloha 1: Antarktída

Úloha 2: D

Úloha 3: Nórsko

Úloha 4: moréna

Úloha 5: A

Úloha 6: artézsky

Úloha 7: C

Úloha 8: A2, B5, C1, D3, E4

Strana 55 (PISA)

Úloha I.: B

Úloha II: SHMÚ, European Flood Awareness System

Úloha III.: tretí

Strana 56 (otestujte sa)

Úloha 1: A, áno, B, nie, C, áno, D, nie, E, áno, F, áno, G, áno, H, nie, I, nie, J, nie

Úloha 2: A, ~~golfský~~, studené morské prúdy, B, ~~Mŕtve~~, moria, C, ~~toráde~~, označenia tropickej cyklóny, D, ~~teplé~~, podnebné pásma, E, ~~stepný~~, režimy odtokov riek, F, ~~Balaton~~, ľadovcové jazerá, G, ~~Domaša~~, nádrže na Váhu

Úloha 3: Bodamské – Európa, Maracaibské – Južná Amerika, Erijské – Severná Amerika, Balchaš – Ázia, Viktórii - Afrika

Strana 57

Úloha 4: A, Atény, B, 2mm, C, cca 25 stupňov, D, leto, E, Lima, F, Manila, G, Manila, H, Lima, I, leto, J, Atény, Bratislava

Úloha 5: 1, prameň, 2, povodeň, 3, pasát, 4, inverzia, 5, ozón, 6, vietor, 7, mokrad', 8, Golfský, 9, cyklóna, 10, Kongo, tajnička: meteorológ

Úloha 6:A, prečiarknuť - prírodným jazerám, dopísať - umelým nádržiam, B, prečiarknuť – monzún, dopísať – bóra, C, prečiarknuť – Marsu, dopísať – Slnka, D, vymeniť navzájom slová najsuchšie a najdaždivejšie

Úloha 7: zľava doprava: Bajkal, Kaspické more, Viktóriino jazero

Strana 58 (kapitola 6.1)

Úloha 1: 1. jadro, 2. zemský plášť, 3. zemská kôra

Úloha 2: pre pojem zemská kôra označiť tvrdenia v riadkoch 2, 3, 7 a 8, pre pojem zemský plášť označiť tvrdenia v riadkoch 5 a 8, pre pojem zemské jadro označiť tvrdenia v riadkoch 1, 4, 5, 6

Úloha 3: C

Strana 59

Úloha 4: 1, Zem, 2, geológia, 3, litosféra, 4, zemetrasenie, 5, jadro, 6, kôra, 7, minerál (resp. diamant), 8, kontinent, 9, kyslík, tajníčka: meteority

Úloha 5: C

Úloha 6: A, oceánska kôra, B, zemský plášť, C, pevninová kôra, D, Moho

Úloha 7: A

Úloha 8: zhora nadol: nepravda, pravda, pravda, pravda

Strana 60

Úloha 9: D

Úloha 10: oceánska kôra: bazaltová vrstva, vrstva usadenín, 2/3 zemského povrchu, vyššia hustota kôry, mladší vek, kontinentálna kôra: bazaltová vrstva, vrstva usadenín, žulová vrstva, 1/3 zemského povrchu, nižšia hustota kôry, starší vek

Úloha 11: zemský plášť

Úloha 12: zhora nadol: Severoamerická, Eurázijská, Juhoamerická, Indická, Arabská, Somálska, Karibská

Úloha 13: A2, B1, C3, D4

Strana 61 (PISA)

Úloha I.: zhora nadol: nepravda, nepravda, nepravda, pravda, nepravda

Úloha II.: D

Úloha III.: B

Strana 62 (kapitola 6.2)

Úloha 1: D

Úloha 2: podčiarknuť horotvorná činnosť, pohyby kontinentov, zemetrasenie, premena hornín, magmatizmus, sopečná činnosť

Úloha 3: C

Úloha 4: A3, B1, C2

Strana 63

Úloha 5: do schémy vľavo – Severoamerická doska, vpravo Pacifická doska, do textu: Kordillery/Andy

Úloha 6: doplniť slovné spojenia v poradí: Tichého, Ohnivý kruh, Japonsku, USA

Úloha 7: Eyjafjallajökull – Island, Vezuv – Stredné Taliansko, Etna – Sicília, Sv. Helena – Severná Amerika, Santorini – Grécko, Kľučevská – Kamčatka – Rusko, Krakatoa – Indonézia, Poľana – Slovensko, Popocatepetl – Mexiko, Stromboli – Liparské ostrovy pri Taliansku

Úloha 8: podčiarknuť: úrodná pôda, výskyt termálnych prameňov, ťažba síry, využitie geotermálnej energie

Úloha 9: do schémy vľavo: sopečný kužeľ, vpravo zhora: kráter, sopúch, magmatický krb

Úloha 10: schéma hore: vrása (antiklinála), schéma dolu: priekopová prepadlina a hrasť

Strana 64

Úloha 11: alpínske – druhohory – štvrtohory, kaledónske – prvohory, assyntské - starohory

Úloha 12: kyslá láva: ihly, ryolit, tečie pomaly, kopy, homole, viac plynov, viac SiO₂, bázičná láva: čadič, štítové sopky, tečie rýchlo, lávové prúdy, menej plynov, menej SiO₂

Úloha 13: podčiarknuť: hrasť, synklinála, vrása, hlbokomorská priekopa, pásmové pohorie, oceánsky chrbát, priekopová prepadlina, sopka

Úloha 14: do schémy hore – epicentrum, dole – hypocentrum. Do textu doplniť v poradí: seizmograf, hypocentrum, epicentrum

Strana 65

Úloha 15: nízka pravdepodobnosť: Fínsko, geologické štíty, Brazília, Grónsko, tabuľa, Bielorusko, Británia, vysoká pravdepodobnosť: Taliansko, Grécko, Indonézia, Japonsko, zlom v litosfére, Mexiko

Úloha 16: A, tektonický pohyb, výbuch sopky, zrútenie stropu jaskyne, antropogénne dôvody, extraterestriálne dôvody, B, opustiť budovu, schovať sa pod stôl, schovať sa do rámu dverí, okien

Úloha 17: zakrúžkovať: nepokoj zvierat, sirény, náhly ústup morskej hladiny, varovanie od Pacific Tsunami Warning System, varovanie od GDACS

Strana 66 (PISA)

Úloha I.: B

Úloha II.:A

Úloha III.: zhora nadol: pravda, nepravda, nepravda, nepravda, pravda

Strana 67 (kapitola 6.3)

Úloha 1: doplniť slová v poradí: zvetrávanie, mechanickom, nemení, na púšti, erózia, transport, akumulácia, chemickom, mení, v dažďovom pralese, zarovnávanie

Úloha 2: sopečné – magmatické: bazalt, žula, tuf, obsidián, andezit, usadené: vápenec, pieskovec, spraš, travertín, štrk, premenené: diamant, rula, mramor

Strana 68

Úloha 3: endogénne: vrása, zlom, priekopová prepadlina, hrast', exogénne: delta, moréna, duna

Úloha 4: D

Úloha 5: A

Úloha 6: A, delta, roklina, sihoť, vodopád, B, doplniť slová v poradí: náplavový, znižuje, riečne terasy

Strana 69

Úloha 7: A, opadávanie, B, zemetrasenie, explózia v kameňolome, otrasy spôsobené dopravou

Úloha 8: A, flyšové pohoria, B, výdatné dažde, odlesňovanie, náhle topenie snehu, zemetrasenie

Úloha 9: A, jadrové pohoria, zrážky, rozpukanosť horniny, teplota, CO₂, B, jadrové pohoria, bradlové pásmo C, závrť, vyvieracia, ponor, jaskyňa, škrapy

Strana 70

Úloha 10: A, sila vetra, veľkosť častíc na povrchu, B, šípka orientovaná vpravo C, skalný hrieb

Úloha 11: po ústupe ľadovca je dno hlavnej ľadovcovej doliny hlbšie ako vedľajších dolín. Po vzniku potoka v ľadovcových dolinách potok prekonáva stupeň v podobe vodopádu.

Úloha 12: 1, kras, 2, eolické, 3, stalagnát, 4, zosuv, 5, glaciálne, 6, atol, 7, mráz, 8, erózia, 9, exogénne, tajníčka: kotol, tróg

Strana 71

Úloha 13: zhora nadol forma – proces: meander – fluvialny, tróg – glaciálny, halda – antropogénny, atol – biogénny, škrapy – krasový, útes – marinné procesy – abrázia, opadávanie – gravitačný, skalné okno - eolický

Úloha 14: riečne: meander, tiesňava, niva, riečna terasa,orské: útes, gravitačné: usypiskový kužel, zosuv, ľadovcové: moréna, kar, tróg, visiace doliny, krasové: stalaktit, závrť, škrapy, biogénne: atol, termitisko, antropogénne: cestný zárez, lom, veterné: sprašová tabuľa, skalný hrieb, duna

Strana 72 – 73 (PISA)

Úloha I.: zhora nadol: pravda, pravda, pravda, nepravda, nepravda

Úloha II.: 39 min. 15 s.

Úloha III.: obkladový kameň

Strana 74 (kapitola 7.1)

Úloha 1: hornina: geologická stavba, priepustnosť hornín, klíma: teplota, georeliéf: orientácia voči Slnku, sklon svahu, biosféra: hmyz, drobné stavovce, korene rastlín, voda: blízkosť toku, hladina spodnej vody, človek: orba, použitie hnojív, stavba ciest

Úloha 2: doplniť slová v poradí: typy, druhy

Úloha 3: podčiarknuť: vrcholky Tatier, dno mora

Strana 75

Úloha 4: okienko vľavo hore: edafón, vpravo hore: humus, vpravo dole: pevný podiel, kvapalina, plyn

Úloha 5: spojiť íl – menej ako 0,002 mm – ťažké pôdy, prach – 0,002 – 0,05 mm – stredne ťažké pôdy, piesok – 0,05 – 2 mm – ľahké pôdy

Úloha 6: fyzikálne vlastnosti: zrnitosť pôdy, teplota pôdy, konzistencia pôdy, chemické vlastnosti pôdy: obsah prvkov, obsah solí, obsah vody, reakcia pôdy, biologické vlastnosti: obsah a kvalita humusu

Strana 76

Úloha 7: v oboch stĺpcoch zhora nadol: 1, 2, 3

Úloha 8: zhora nadol: ihličnatý les, lužný les, step

Úloha 9: A, piesočnatá, B, hlinitá, C, ílovitá

Úloha 10: zľava: feralitizácia, hromadenie humusu, podzolizácia

Strana 77

Úloha 11: zonálne pôdy: hnedozem, kambizem, podzol, černoziem, azonálne pôdy – faktor výskytu: čiernica – blízkosť vodného toku, rendzina – výskyt vápenca, fluvizem – riečny breh, glej – územie podmáčané spodnou vodou

Úloha 12: kambizem B, rendzina D, podzol C, černoziem A

Úloha 13: pôda B, zemina A

Úloha 14: veľa chemikálií, urýchľovanie erózie, odvodňovanie územia, dezertifikácia

Strana 78 (PISA)

Úloha I.: zhora nadol: nepravda, nepravda, pravda, pravda, nepravda, pravda

Úloha II.: Sahel

Úloha III.: napr. vinič, ryža

Strana 79 (kapitola 7.2)

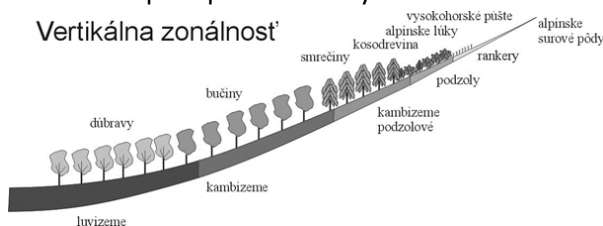
Úloha 1: pôdne typy zhora nadol: tundrové pôdy, podzol, kambizem, černoziem, gaštanové pôdy, púštne pôdy, červené pôdy, červeno – žlté pôdy, bioklimatické pásma zhora nadol: tundra, tajga, zmiešané a listnaté lesy, vysokotrávnaté stepi, nízkotrávnaté stepi, polopúšte a púšte, savany, dažďové pralesy

Úloha 2: klokan – savana, smrek – tajga, akácia – savana, palma datľová – púšť, teak – striedavo vlhké lesy, sob – tundra, gorila – tropické dažďové lesy, syseľ - step

Strana 80

Úloha 3: C

Úloha 4: doplniť podľa schémy

Úloha 5: zľava: ekosystém koralový útes – prírodný – vodný, ekosystém park – umelý – suchozemský, ekosystém savana – prírodný - suchozemský

Strana 81

Úloha 6: modrá – holarktická oblasť, fialová – neotropická oblasť, žltá – antarktická oblasť, červená – kapská oblasť, zelená – paleotropická oblasť, oranžová – austrálska oblasť

Strana 82

Úloha 7: A5, B1, C6, D2, E3, F4

Úloha 8: 1, step, 2, tundra, 3, edafón, 4, relikt, 5, humus, 6, epifyt, 7, subtrópy, tajnička: endemit

Úloha 9: tropický dažďový les: kávovník, banánovník, gorila, savana: baobab, akácia, žirafa, púšť a polopúšť: ľava, fenek, subtropické vždyzelené lesy: levanduľa, vavrín, pínia, céder, step: bizón, syseľ, kôň, listnaté lesy mierneho pásma: buk, diviak, tajga: rys, smrek, tundra: pižmoň, vres

Strana 83

Úloha 10: Severná Amerika – neoarktická, Južná Amerika – neotropická, Eurázia – paleoarktická, väčšina Afriky – etiópska, Predná a Zadná India – indomalajská, Austrália – austrálska, Antarktída - antarktická

Úloha 11: Austrália: ježura, kengura, vombat, koala, Južná Amerika: leňoch, mravčiar, lama, Severná Amerika: skunk, bizón, štrkáč, tuleň, Afrika: lemur, hyena, lev, gorila, Eurázia: panda, kôň, kobra, somár, tiger, páv, jak, Antarktída: tučniak

Úloha 12: 1B, 2D, 3C, 4A, 5E

Úloha 13: chýbajúce slovo: dezertifikácia, príklad púští: Sahara – Afrika, Namib – Afrika, Atakama – J. Amerika, Veľká piesočná púšť – Austrália, Gobi – Eurázia

Strana 84

Úloha 14: zhora nadol: nepravda, pravda, pravda, nepravda, pravda, pravda, nepravda

Úloha 15: napríklad: nadmerný lov zveri, úbytok prírodného prostredia pre život, genetická modifikácia, nadmerná chemizácia, monokultúrne plantáže, holorubná ťažba

Úloha 16: chýbajúce slovo: planktón, 1, zdroj potravy pre iné živočíchy, 2, produkcia kyslíka

Úloha 17: podčiarknuť koraly, menej planktónu, menej kyslíka vo vode, litorálne živočíšstvo

Strana 85 (PISA)

Úloha I.: zhora nadol: nepravda, pravda, nepravda, pravda, pravda

Úloha II.: vyšrafovať pohraničie Mongolska a Číny

Strana 86 (otestujte sa)

Úloha 1: A, ~~meandrovanie~~, endogénne procesy, B, ~~hlbokomorská priekopa~~ – exogénne formy, C, ~~hlinitá pôda~~ – pôdne typy, D, ~~panda~~ – savana, E, ~~mravor~~ – usadené horniny, F, ~~podzol~~ – pôdne druhy, G, ~~moréna~~ – eolické formy, H, ~~dolina v tvare U~~ – fluvialne procesy, I, ~~priekopová prepadlina~~ – gravitačné formy, J, ~~ponor~~ – tektonické poruchy

Úloha 2: 1, zemina, 2, sopka, 3, vrása, 4, ekosystém, 5, fluvizem, 6, transport, 7, akumulácia, 8, savana, 9, holarktická, 10, pangea, 11, erózia, 12, vápenec, tajnička: zarovňovanie

Strana 87

Úloha 3: černoziem – step, kambizem – listnatý les, glej – močiar, ranker – vysoké pohoria, podzol – ihličnatý les

Úloha 4: devastácia – úplné znehodnotenie pôdy, degradácia – postupné narúšanie pôdnych vlastností..., kontaminácia – znečistenie pôdy cudzorodými látkami, erózia – narúšanie a odnos pôdy najmä vetrom a vodou

Úloha 5: krasové procesy: Džerica, Plitvické jazerá, antropogénne procesy: halda pri Žiari nad Hronom, tunel Sitina, vodou podmienené procesy: Grand Canyon, Žitný ostrov, ľadovcové procesy – Zelené pleso, Veľká studená dolina

Úloha 6: zľava: Vezuv, Etna

Strana 88 – 89 (Špicbergy)

Úloha 1: holandčina

Úloha 2: 17

Úloha 3: B

Úloha 4: B

Úloha 5: D

Úloha 6: C

Úloha 7: základňa na lov veľrýb

Úloha 8: 1B, 2A, 3C, 4D

Úloha 9: A, Západný Špicberg, B, Medvedí ostrov, C, Jan Mayen, D, Jan Mayen

Úloha 10: pretože je pobrežie otepľované Gofským (Severoatlantickým) prúdom